

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyitér 2. Telefonszám 124

Szerkesztésért felelős:
CZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Alapította:

D. R.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy óra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy óra 2 40

Ujabb 6900 fogoly a rigai csatában.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, szept. 12.

Nyugati hadsereg:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

A Flandriai arcvonal több szakaszain Artoisban és Grantintól északra a tűzterékenység az esti órákban jelentékenyen felbledt, állásaink elérében több ízben egyalagsági összeköttetésre került a sor.

A német trónörökös hadsereg arcvonala:

A Champagneban a semmeljoui országút két oldalán francia csapatok erős tűzhatás után erős szikes felderítésre utáltak előre, tüzrel és közelharcban visszaűztük őket, foglyok maradtak kezükön. Verdun előtt a tüzérség harc tervényisége alább hagyott, 19 ellenséges repülőgépet elűztünk.

Keleti harcok:

Lipót vajer hadsereg vezértábornagy arcvonala:

A Keleti tenger és Duna között elécsapataink több helyen harcban visszaverték orosz felderítő csapatokat. A rigai csatában foglyok száma 6900-re állapítottuk meg, a zsákmány 325 ágyú ebből egyharmad részéhez ágyú, több megterhelt rendszer és keskenyvágnyu vasúti vonat, lőszer és élelmiszer készletek, más számos géphezi csapat szállító jármű a zsákmány.

LUDENDORFF

Milyen volt a termés Csanád-megyében.

Csanádmegye a múlt évben.

A közigazgatási bizottság ülése.

Csanádmegyei közigazgatási bizottsága ma tartotta ülését Jush János dr. főispán elnöksége alatt. Az ülésen Harvay István alispán előterjesztette havi jelentését, melyet főbb vonásokban így közlünk:

A gabonafermes eredménye az előző évnél kedvezőbb volt, sőt a b zetermést tekintve egyes helyeken határozottan jónak volt mondható.

Makó városában őszi búzából 8 mm, tavaszból 6 mm., őszi árpából 9, tavaszból 3-4 mm, zabból 3-4 rozsból 8 mm volt kat. holdankint az álagtermés. A tengeri termés kat. holdankint 10-12 mm-ra felelt. Itt nagyon érintette hatását az esőzés elmaradása. Tízre 2 ízben fordult e upán elő, a megszártult gabona értéke 16320 koronát tett ki.

Munkabeszüntetés, avagy egyéb zavaró jelenség nem fordult elő.

A központi járás termési eredménye:

Ambróziálva buza 9, rozs 6, árpa 6, zab 6. Apáfalva buza 8, árpa 4, zab 6. Csanádabéri buza 7, rozs 5, árpa 4, zab 4. Földes: buza 8, árpa 4, zab 3. Királyhegyes: buza 7, árpa 3. Magyarcsanak: buza 8,5, árpa 1,5, zab 2; Nagyméjjáth: buza 7, árpa 4, zab 4. Pálvaros: buza 10, rozs 7, árpa 5. Püspöktelek: buza őszi 3, tavaszi 3, rozs 4, árpa 4, zab 2.

A tengeri termés csak Ki-

rályhegyesen, Apátfalván és Ambróziálván mondható fűrtetők, teljesen rossz Földes és Püspöktelek Cukorrépből Csanádabéri 60, Földes 30, Pálvaroson 20, Püspöktelek 50 mm. mondható kat. holdankint.

III. Nagylaki járás:

Nagylak: buza 8,75, árpa 5,75, zab 5,50 mm.

Csanádpalota: buza 8, árpa 6, zab 7 mm.

Kövegy: buza 8, árpa 5, zab 5 mm.

Sajóházy: buza 7, árpa 3, zab 3 mm.

Az erettség alatt nem volt semmiféle zavaró körülmény.

IV. Battonyai járás:

Battonya: buza 9, árpa 5, zab 9 mm.

Ternye: buza 4,5, árpa 6, zab 1, rozs 2,5 mm.

Kevermes: buza 9, árpa 8, zab 6, rozs 7 mm.

Dombegyháza: buza 9, árpa 5, zab 6, rozs 9.

Mezőhegyes: buza 16,7, árpa 14,8, zab 13, rozs 13 mm.

Kisiratos: buza 8, árpa 6, zab 6, rozs 6 mm.

Tengeri, dohány és cukorrépből közepes termés várható.

V. Kovácshegyi járás:

Mezőkovácshegy: buza 10, árpa 6, zab 7, rozs 8 mm.

R. f. Kovácshegy: buza 9, árpa 5, zab 6, rozs 4 mm.

Végegyháza: buza 9, árpa 5, zab 8, rozs 4.

Magyarbánhegyes: buza 10, árpa 6, zab 8, rozs 9.

Nagybánhegyes: buza 9, árpa 5, zab 9, rozs 9.

Csanádpalota: buza 9,5, árpa 8, zab 8, rozs 6.

Kunágata: buza 10, árpa 6, zab 8, rozs 9.

Dembiratos: buza 7, árpa 6, zab 5, rozs 5.

Tengeri, dohány és cukorrépből a termés közepesen aluli. A szárazság...

hónapon át tartott. Kártékony hatása a takarmány nagyfokú hiányában mutatkozott, ami az állatok élmezését igen megnehezíti. Hozzájárul ehhez az, hogy a fennálló rendelet értelmében a jésztartó lakosság korpához csak igen nehezen juthat. Az emiatt megnyilvánuló elégtelenség ha-

tása alatt több ízben intézkedni kellett a min. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz, a nélkül azonban, hogy a felterjesztés eredményre vezetett volna. E tekintetben a jövőre nézve is aggályosnak mondható a helyzet, főleg a szegényebb sorsú lakosságot tekintve.

Visszavert orosz-román támadások.

(Hivatalos jelentés.) BUDAPEST, szept. 12.

Keleti harcok:

Az oroszok és románok az Ocnától nyugatra fekvő magaslatokat ismételtelen harcokban megtámadták, rohamaik már többnyire összealott, egy ízben ellentámadással vertük őket vissza.

Olasz harcok:

A tegnapi nap folyamán csak Monte San Gabriele lejtőjén került heves harcokra a sor, a melyek rájuk nézve kedvezően végződtek, egyenként nem volt különös esemény. Berntől délkeletre előcsapataink olasz osztagokat a felső ormán át visszavetették, megragadták a Nogradecnél az Ochrida tó mellett csapataink tulerőben levő ellenség kirohanása előtt kitérnek.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Kornilov a köztársaságot buktatja meg?

A Matin jelenti, Párisi hírek szerint Kornilov tábornok-ujból feleskette déli hadsereg csapatait és pedig nem az ideiglenes kormányra, hanem az orosz hazára esküdtek a katonák.

Kornilov tábornok az ideig-

lenes kormány hívei képviselőit letartóztatta.

A Pétervári katonai kerület csapatai az ideiglenes kormány mellett tettek. Kornilov ellen és vezérkarának több magas tisztje ellen az ideiglenes kormány letartóztajási parancsot adott ki.

Kornilov minden előkészületet megtett, hogy csapataival Pétervár ellen vonjon.

A Morningpost jelenti Pétervárról: Pétervár és a főhadiszállás között megszakadt a távirati összeköttetés. Azt hiszik, hogy Kornilov a leg-

szőlesebb cselekedetre is fel van tökéltve és hogy Irszika ráncnak, valamint a hadsereget legnagyobb része tárogatni fogja. Kievdn a helyőrségi karzárnyákról eltávolították a köztársasági jelvényeket.

A Daily Chronicle jelenti: Kornilov vezérkarával Kievdbe érkezett ahol óriási órfelőkkel fogadták.

A Daily Mail jelenti: Kornilov vezérkara teljesen szolidaritásnak nyilvánította magát a tábornokkal.

A Frankfurter Zeitung stockholmi levelezője magánoldalról úgy értesült, hogy hétfőn délután egyik stockholmi entekövetséghez Pétervárról az a siffrírozott távirat érkezett, hogy Kerenszkijt egy kozák Kornilov híve meggyilkolta.

Mi ez?

Se nem meleg, se nem hideg. Se nem fekete, se nem fehér, Se nem édes, se nem keserű. Se nem hideg, se nem meleg. Se nem puha, se nem kemény. Se nem rövid, se nem hosszú. Se nem szél, se nem szél. Se nem megy, se nem áll. Se feteje se alja. Se okos se buta. Se katona, se civil. Se szoroz, se oszt. Se egész se egész. Se orosz, se orosz. Se nyári, se téli. Se nem szerelem, se nem utálok. Se nem igazat, se nem csillapít. Nem zsernek való és nem óragok. Nem lakoz jól való és nem is csinal ólvágyat. Nem olja a szemjét és nem is kívánod repetálni. Nem olyan drága mint a hús, de olyan olcsó se, mint a víz. Nem tesszel tőle okosabb, de nem is butább. Nem örüsz ha látod, de azért megkivánod hogy lásd. Nem dicséri senki, mégis élnek vele. Nem tudod mi fán terem, de nem is kuta ted. Nem csak az asszony él vele, de a férfi is. Nem csak raggol de este is rá vagy szerulva, Nemcsak munkaadó, de függetlenségi is kultiválja.

Nemcsak a szegény emberé, de a durgadagyi is. Nem izlik senkinek, mégis mindenki pénzét ud érte. Nem divat, mégis népszerű. Nem olyan rossz, mint gondolják, de olyan jó se, mint keletre. Nem elvését elkészíteni, de elrontani sem lehet. Nincs belőle sok, és mégis van elég. Nem hűbe idejéből való, de nem is marad meg örökké. Mi ez? Mi ez? Ne, mi volna: a hadikévé.

NAPI HIREK

— A nő isz viselői köréből. Szombaton este hó 15-én este fél 8 órakor a Kereskedők Egylete helyiségeiben levő otthonunkban zenés táncestélyt rendezünk továbbképző tanfolyamunk javára, melyre ezúton küldjük meghívómat. Belépő díj személyenként 1 korona. A mákó csoport vigalmi bizottsága.

— Felhívás. Mákó város polgármesterre felhívja azon gazdákat, akiknél az 1071. számú az 1170. számú orosz hadifoglyai vannak, hogy azokhoz 14. és 15. Pénteken reggel 8 órára felszerelésükkel és 2 napi eledéllel ellátva a városháza udvarára felhívás nélkül hozzák be, mert a fogoly század az nap indul. A kisebb részre kiválasztott régebben itt levő foglyok is behozandók.

— A Vörös Kereszt nyere mény kötvényei. A Vörös Kereszt Egylet 1,200,000 dr egyenként 40 korona névértékű és 80 koronával beváltásra kerülő adó bilyeg és ille ék mentes nyere ménykötvényt becsatolt ki aláírásra hadsereg és népjóléti célra. A sor solási terv szerint a főnyere mények egy egy húzásnál 450,000, 300,000, 200,000, 100,000, és 20,000 K. tess ki. Ezennél 11 esetben egy millió koronás főnyereményt sor solnak ki. A nyere ménykötvények 120,000 sorozatban vannak beosztva: minden sorozat tíz nyere ménykötvényt foglal magában. A nyere ményeke a központi állampénz

Ablakredőnyök önműködővel

székhely: Párisi-utca

tár fizeti ki, aláírási ár dara bonkint 52 korona, aláírási határidő 1917. szept. 10-12 éig Makón e kitűnő sorsjegyeket a Makói Népbank részvény társaságnál.

Az új magyar Vörös kereszt sorsjegye kibocsátása. Az a magasabb cél, melyet a Magyar Vörös Kereszt Egylet szolgál és az a kitűnő sorsolási terv, melyet az új vörös kereszt sorsjegyekre megállapítottak, olyan nagyarányú érdeklődést keltett a sorsjegyek iránt, amilyenel eddig érték papirkibocsátás alig találkozott. Minden jel arra mutat, hogy a kibocsátásra kerülő összesen 1 millió 200 ezer darab sorsjegyet többzörösen túljegyzik. Ajánlatos tehát, hogy mindenki már most biztosítson magának ezekből a sorsjegyekből, mert természetesen azokat a jegyzéseket részesítik előnyben, melyeket előbb eszközölnek. Egy sorsjegy ára 52 korona, viszont minden sorsjegyet kivétel nélkül 80 koronával fogunk visszaváltani és a visszaváltásig minden sorsjegy olyan nyerevényhúzásokon vesz részt, melyeken 11 esetben 1 millió 19 esetben 500,000 és számos 300,000, 200,000, és 100,000 és 100,000 korona főnyereményt, azonkívül sok nagy összegű mellényereményt sorolhatunk ki. Jegyzéseket a Makói Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaságnál lehet eszközözni, mely intézet a sorsjegyekre vonatkozólag szívesen ad akár személyesen, akár levélben, bármilyen felvilágosítást.

A kalapmodellek megérkeztek a legújabb s legolcsóbb Modellkalapok velur bársony és filic kalapformák legújabb és nyosabb árban szerezhetők be Vozárik Emma divattermében, Bajza utca 1. Tanuló leányok felvételek.

CSELEDNEK

13-15 éves leány felvétetik

22. szept. János-tör 34.

Színház.

Bernát bácsi páratlan birtokos.

Ma este kerül másodszer színre „Bernát bácsi“ a tegnapi nagy sikert aratott bemutató szerepléssel.

MŰSOR:

Pénteken páros bérletben Szabeny Margit első fellépésével hatodszer, Csárdáskirályné nagy operett.

Szombaton páratlan birtokosban itt először „Zuzsi“ és kes paraszt vigjáték.

Vasárnap délután első helyárakkal „Csánybáró“ nagy operett.

Vasárnap este másodszer bérletszűnetben „Zuzsi“ és kes parasztjáték.

Hétfőn Szabeny Margit második fellépésével páros bérletben „Langyelér“ (Pálenbluth nagy operett).

Keddén Szabeny Margit harmadik fellépésével páratlan birtokosban „Magaas Miska“ nagy operett.

REGÉNY.

Egy világjárás rejtelmel. (1908) 142 fejezet.

Salamon Itélet.

A külső kopukat, melyeket nagyobb biztonság okáért besártak, dühösen ostromelták a kint rekedtek serege.

A hírség elcsúszott annak jelölés hogy esendél akar, megvonta a eszengést a midén en nem használt, sőt az hangon felkiáltott:

— Csodá legyen, különben kiírtom a karantén!

Ha nagy volt, mint a pusztában kiáltó szó! Az elcsúszt a szavak brákkal isgalottan tanácskezelt, hogy mit tegyen?

Falyi. köv

85 kat. hold

szántóföld Kecserháza tanyaépítéssel együtt egy vagy több évre gabona vagy hagyma alá bérbe vagy felszabadítandó kistudó, esetleg az egész kedves Hecsei feltételek alatt eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a lap kiadója.

Ratkay Ferenc

tudatja, hogy nála állandóan aranka mentes HEBBAGOT lehet kapni, úgy kicsinyben, mint nagyban. Értékesni lehet: Váradi utcai vonal végénél.

Eladó földek a város mellett

Verebesben 6 hold,
Girtzesben 2 "
Bánomban 1 "
Értékesíteni lehet!

IRITZ MIKSÁNÁL.

Az internátusban

két konyhacseléd és két bejáró kenyérszáló asszony azonnal alkalmazást nyer.

Tánc tanítási felhívás!

Tisztelettel értesítem a táncoképző ifjúságot, hogy az ősszel

tánc tanfolyamot

folyó hó 10-án megkezdem a Kosuth utcán 48-as kör téncstermben tanítási fogom a legmodernebb táncoktól kezdve a legmodernebb táncokig. Elyben értesítem azokat a táncoképző ifjúságot akik a privát tanítást óhajlják azok részére is 10 óra délután, mag a tanítást még pedig 6-8 óráig fogom tanítani a legmodernebb táncokat.

Nagybecsű pártfogásukat kérve maradok tisztelettel:

Tóth Antalné okl. tanótanító

Hordókat, árugeceket a legmagasabb napiáron veszek.

IRITZ SÁMUSI ÖZV. CÉG.

Eladó 6 drb csikó

és egy drb bő tejű flak tehén

IRITZ MIKSÁNÁL.

Dughagyma

több métermázsas eladó.

ÖZV. BAZSÓ DÉNESNÉNÁL, Csánadpalotán

Egy kocsi

és egy kocsigátló leány felvétetik Iritz Sámusi özvegye cégnél

Félix fürdő

Nagyvárad mellett) 4) %
természetes forrás, rom a csúsz és isztas alien a jobban javulva. Uj be rendezés, villanyvilágítással. Uzsoda, hidegvizgyógyfürdő, napfürdő. Melegkúria. 1 nap minden szakában. Prospektet küld az igazgatóság.

Sz. László Páspók-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hővíz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrások már 300 év óta használatban. A fürdőüzem teljes egészében új berendezéssel készült, csúsz, csentőház, női betegségek és más faldalmas betegségek ellen. 500 holdas gyógyfürdő körvonalas a város park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásokkal, uszoda, napfürdő, homokkúria. Fürdőszertetőt küld az igazgatóság.

Komzák Alajos, a fürdő birtója

Eladó földek.

Bogárdon Cs. Varga István szomszédságába egy fertály tanya föld, ugyancsak társasba Fodor Páter szomszédságába két parcella föld eladó. Értesíteni lehet a tulajdosonost, Vajda Mihállyal járóndó 86 szám.

ELVESZETT

vasárnap 9 óra reggel 11 óra- kor Gálcsi lakatos előtt a lenc dr számkorú és egy fél hét zsebrendőzet kötvé. Beszélgetés megtaláló jutalomra részese. Jelentkezni a rendőrségen vagy a Független Újságnál, esetleg Hosszu utca 26 szám.

Arbitrálnai részvételéség Makó.

Deák Ferenc-utca 12. szám alatt.
SŰRÖNYCÍM: MANDL MAKÓ.
TELEFON: 48. SZÁM.

Hagymamagot,

széleselyem, lenna és indentele magvat a LEGMAGASABB áron vásároljuk. Bugyagymát és hagymaféléket a maximális áron átveszünk.

Zsákot

je karban lévő használt JUTÉBŐL készíltéket jutányosan eladunk.

Fűzvessző

kekoriai kölözéshez igen alkalmas, talpon kisfárconként a gazdasági tanyán kapható

Ügyes

kevisárlékat egy a helyben, mint vidéki piacokon felvesztük

Biztamekezési vállalat.

KISS KÁROLY

biztamekezési vállalata.

Pem tasea rendezését a leggyyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutek y áron végez. Navatelozősök pont árendezésel Ére és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Pontos kiszolgálás.

Marhabört,

lábört, juhört, nyulbört, báránybört, székébört és mindenféle vöröket és nyagjut, a legmagasabb napi áron veszek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc- u 48 szám.
 Fácaka bormérés mellett.

Legjobb minőségű Gyözei és Menei

fehér- és vörös borok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kőbányai világos és Szent István dupla máltás sör kicsinyben és nagyban

Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Tanuló fiúk felvételnek.

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.